

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:Upravništvu lista „Mir“
v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXI.

Celovec, 29. rožnika 1912.

Št. 26.

Ogoljufani živinorejci.

Nekatere stranke v državnem zboru so leta 1909. z vsilo zahtevale, da vlada odpre srbsko mejo za uvoz srbske živine v Avstrijo; s tem so menili zmanjšati dražnino mesa. Kmečki zastopniki so se temu seveda uprli in končno so odjenjale nekoliko mestne stranke, nekoliko pa kmečke stranke. Vlada je namreč obljubila kot odškodnino za kmeta podporo za živinorejce. Le s tem pogojem so glasovali kmečki poslanci v državnem zboru za to, da smejo vsako leto gotovo množino govejega mesa uvažati v Avstrijo. Od tiste odškodnine za avstrijske živinorejce odpade za Koroško 134.694 K 26 vin. na leto. Za kaj naj se uporabi ta denar? Glasom zakona od 30. decembra 1909, d. z. št. 222, glede pospeševanja živinoreje in vnovčenja živine je ta denar namenjen torej za povzdigo živinoreje. Pri sestavljanju tega zakona je zastopnik ministrstva, kakor tudi poročevalec g. poslanec Povše poudarjal, da se morajo podpore dovoliti zlasti malim kmetom, ker so podpore najbolj potrebni.

Kako pa se je na Koroškem ta zakon v resnici izvajal? Kje je denar? Komu so ga dali? Že leta 1911. smo pisali po državno-zbornskih volitvah: »Nemški nacionalci so v celovski okolici podkupovali celo slovenske agitatorje z državnim denarjem za podporo! Deželno vlado pozivamo, da javno položi natančne račune, kdo, kdaj in kje je dobil podporo, ki jo je določilo ministrstvo za povzdigo živinoreje na Koroškem za tekoče leto v znesku 134.694 K.« Toda deželna vlada molči še danes in ne dá nobenega odgovora! Ker niso odgovorili na to vprašanje tudi nemški nacionalci v deželnem zboru, odgovorimo sami: »Nemški nacionalci, ki so gospodarji v deželnem kulturnem svetu in v deželnem odboru, so rabili ta denar v volivnem času, zlasti v celovski okolici v svrhu agitacije za svojo stranko. Delili so denar takim, o katerih so vedeli, da bodo

potem volili z nacionalci. V Žrelcu n. pr. je župan Oremus storil to čisto javno, in državni pravdnik se za to zadevo niti zmenil ni!

Ker so nemški nacionalci potom deželnih organizacij denar, ki je namenjen v prvi vrsti revnejšim živinorejcem, razdelili le svojim volivcem in agitatorjem, zato ne pridejo na dan z izkazom, kdo, kdaj in kje da je dobil te podpore. Da bi se pa pri ministrstvu nekoliko oprali, so navedli v poročilu v dež. zboru, kam da so dali podpore, namenjene za pašnike v dolini v znesku 68.328 K in za planinske pašnike v znesku 20.000 K, ki so jih izplačali leta 1910 in leta 1911. Kakšne osebe in katere zadruge so dobile pa ostalo svoto, ki za dve leti skupno znaša 269.388 K 52 vin., tega seveda niso izkazali, ampak so navedli le na splošno, koliko se je uporabilo za živinorejo, mlekarstvo itd.

Pa še v navedenem izkazu podpor za pašnike se kaže prava **nemškonacionalna nesramnost!** Izmed 28 podpor v tem izkazu odpade na slovenski del dežele samo devet, in še ti so prosluli nemškutarji, deloma bogataši, oziroma nemškutarske zadruge. Da se bodo slovenski revni kmetje nad nemškonacionalno pristranostjo malo zgledovali, jim navedemo imena teh deveterih »podpore potrebnih« in podpore deležnih posestnikov, oziroma zadržug. Patentirani nemškutar in kolovodja nemškutarjev v Čajni, Martin Fischer v Labinčah pri Čajni, je dobil za pašnik 5040 K podpore. Ferdinand Kucher, župan v Tinjah in zvest pristaš Nageleta in Seifritza, je dobil 200 K. Prej pa je že več let dobival tudi zastonj travna semena in umetni gnoj za poizkuševališče na Tinjskem barju za svoj del, in prideluje tako mnogo krme, dočim drugi reveži-kmetje lahko gledajo osušeno barje brez trave. Feinig Miha, lastnik velike, p. d. Blažejeve kmetije, pri Sv. Neži pri Velikovcu in obenem aktiven gozdar barona Helledorfa, ki redi na svojem posestvu tri konje in 18 goved, je dobil za pašnik 3200 K

podpore. Glančnik Zepej, voditelj Bauernvereinov v velikovškem okraju in znan nemškutarski agitator iz Št. Štefana pri Velikovcu, je dobil za pašnik 4280 K podpore. G. Stersche iz Št. Petra na Vašinjah, tudi ne reven kmet, pa tudi ne našinec, je dobil 3200 K podpore za izboljšanje pašnika. Državni poslanec in župan Jakob Lučovnik iz Žihpolj, hud Bauernbundovec, je dobil za pašnik 880 K podpore. Nadalje je dobila »Gemeinschaft« v Svetnivasi za naprave pri pašniku 1600 K, »Jauntaler Alpen- und Zuchtgenossenschaft«, ki našincev ne mara sprejemati, 2000 K in za neko pot na Zili se je dovolilo 6000 K podpore.

Kje pa so revni slovenski živinorejci, ki bi bili morali dobiti te podpore, ker so njihove? Kaj je deželni zbor naredil z Eilersdorferjevimi predlogom, da se naj dajejo podpore živinorejskim zadrugam? Ker smo Slovenci iz svoje lastne moči opravljali delo od dežele mastno plačanega živinorejskega nadzornika Schumyja in ustanovili v povzdigo živinoreje že celo vrsto živinorejskih zadržug, se deželni odbor in deželni kulturni svet ne ganeta, kakor bi bila njuna sveta dolžnost, ne dasta tem zadrugam podpore, ampak delita podpore raje po Schumyjevem posredovanju, da bi Schumy počasi s pomočjo deželnega in državnega denarja dobil pri nekaterih zaupanje in bi prodrl pri volitvah. To je uprav grda, naravnost nesramna zloraba uradne oblasti v politične namene, za kar država ni dala in ne daje podpore.

Na Žihpolju n. pr. so letos dobili razni pristaši nemškonacionalne stranke podpore od 60 do 80 K, našinca in najrevnejšega, najbolj potrebne izmed prosilcev, Rajhmana, p. d. Matjaža, pa so zavrnili.

Kako dolgo bo še trajala na Koroškem ta korupcija? Poslanec Grafenauer ni glasoval na Dunaju za podporo za povzdigo živinoreje zato, da bi s to podporo potem plačevali nemški nacionalci svoje agitatorje in bogataše, ampak da se uporabijo nepristransko za revne živinorejce, zlasti pa za

Podlistek.

Čarovnik.

Vaška povestica. Iz češkega prosto prevel
K. H.

Pri Šamalovih je vladala žalost. Edini, dve leti stari Šamalov sinček Janezek je nehal hoditi. Komaj je bil star leto dni, je na veselje staršev in v začudenje sosedov že hodil, in hodil je celo leto; še po zimi je hramal in če ga je tudi hotela mati vedno nositi, jej ni ostal dolg nad rokah. A čim bolj blizu je bila spomlad, tem bolj počasno je hodil; nogice so se mu šibile nad gležnji in okoli so se mu delali debeli meseni krogi, kateri so postajali vedno bolj trdi. Oče in mati sta zaradi tega žalovala, nosil je fanta sedaj ta, sedaj oni, a vse zaman. Čim bolj so ga nosili, tem manj in težje je hodil. Šamalova mu je pripravljala vse mogoče, parila mu je noge, ovijala v tople cunje, mazala s skuhanim rmanom, a ni pomagalo ničesar. Vsa obupana se je šla posvetovati k teti Samkovi, o kateri je bilo znano, da nekaj »razume«. Znala je začarati »šeno«, gosence, preganjala je bolečine v kosteh in »potegovala« izvite ude. Ona bo morda vedela, kakšno bolezen ima fant in mogoče bo pomagala ali vsaj kaj nasvetovala.

Prišla je k Samkovi, starejši ženi in brž ji je potožila svojo žalost.

Samkova je Šamalovko mirno poslala in potem je modro vprašala:

»In nima ta vaš fant mehurjev na nogah?«

»Mehurje? Tega ne vem. Nismo imeli več otrok, in kaj so mehurji, tega jaz ne razumem,« je odgovorila Šamalovka.

»Drugega že ne bo. Prinesite fanta sem in bomo videli!«

Šamalovka je šla in kmalu se je vrnila s fantom. Razrešila je noge iz cunj in Samkova je s strokovnjaškim pogledom in izkušeno roko preiskavala otrokove noge.

»Saj sem vedela! Fant ima mehurje. Lepo se spravite in to soboto pred »novo« (kadar se začne n. nova luna) nedeljo pojdite s fantom v Polečno!«

»In kaj tam?«

»Pustite to začarati.«

»Teta, vi bi tega ne začarali?«

»Mehurje ne. Tega ne znam.«

»In kdo to začara v Polečni?«

»Neki mož. Bodo vam že povedali. Vsak ga tam pozna. Hodi k njemu na sto ljudi, ker zna začarati razne bolezni. Od nas je tam dve uri hoda. Prvokrat idite tja prej, da bi še ob dnevu prišli, čeravno dela mož šel o polnoči.«

»In tedaj moram tja večkrat?«

»Seveda. Trikrat.«

»In to bo pomagalo?«

»To je pomagalo vsakemu, kdor je šel tja. Seveda Mrázova je bila tam s fantom

samo enkrat in drug dan je fant letal kakor divji. Vsakemu pa to naenkrat ne neha.«

»In koliko mu moram za to plačati?«

»Ničesar ne zahteva, kakor noben čarovnik. Kar bote dali, vzame. Navadno mu plačajo 40 do 60 krajcarjev. Pa to vsakokrat.«

»Če ga bom tam le našla. V Polečni so Nemci in jaz ne znam besede nemško.«

»Tam znajo dovolj češko. Skoraj toliko, kakor nemško. Le pojdite! Danes je petek. Čakajte, ali ni nova luna? Mogla bi iti že jutri. Pogledala bom v koledar.«

Samkova je vzela koledar in iskala, kdaj bo nova luna.

»Ni,« je rekla, »v sredo šele začne. Tedaj pojdite jutri teden. A ne pozabite, da bi to ne zastarelo!«

Šamalovka je babo zahvalila za nasvet, obljubila, da bo šla s fantom v Polečno in je nesla fanta domu. Doma je možu razlagala, kar ji je Samkova svetovala. On pa dolgo ni hotel verjeti.

»Takšno daljavo hoditi in še toliko plačati. Vzemiva fanta in pojdiva vprašat zdravnika v Brod ali Turnov. Je to bližje in več tudi ne bova plačala,« je ugovarjal Šamal.

»Takšne reči menda doktor ne razume,« branila je žena.

»Kdo je rekel?«

»Samkova.«

Živinorejske zadruge, katere so za povzdigo živinoreje na Koroškem krvavo potrebne in velikanske važnosti in ki potrebujejo podpore, da morejo uspešno delovati!

Slovenski kmetje, kako dolgo boste še hlapčevali tej propali nemškonacionalni stranki, ki Vas je za denar, namenjen tudi za Vašo živinorejo, naravnost ogoljufala?! Malo več samozavesti, malo več korajže in odločnosti, in konec bo tej korupciji! Kdor pa poljublja šibo, ki ga tepe, kdor služi stranki, ki ga pusti stradati, kdor se klanja tisti gospodi, ki ga zaničuje kot manjvrednega človeka, kot »den windischen Bauer«, ta pa seveda ne zasluži kaj boljšega in naj se ne pritožuje, da se mu godi slabo!

Slovenski, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Evharistični kongres na Dunaju! Slovenski odsek za evharistični kongres na Dunaju prosi in poziva vse č. g. duhovnike in vsa društva, da začnejo z vsilo navduševati Slovence za udeležbo kongresa. — Dne 11. septembra bo šel posebni vlak za koroške Slovence iz Celovca po južni železnici. Ta vlak se bo ustavil na vseh postajah do Spodnjega Dravberga. Vlak bo približno ob pol deveti uri šel iz Celovca ter pride na Dunaj zvečer ob pol deveti uri. Natančni spored se še objavi. Cena, ki jo mora vsakdo vplačati, je 30 K. S tem je plačana voznina tja in nazaj, vstopnina za vsa zborovanja in štirikratno prenočišče. Za hrano skrbi vsak sam. Kdor želi II. razred mora plačati 10 K več; kdor želi posebno sobo, mora za noč 4 K več plačati. Priglasite se vsi do konca julija pri č. g. župnikih ter vplačajte omenjeno vsoto! — Na Dunaju bomo imeli vodnike, ki nam bodo razkazali Dunaj! Torej Slovinci na Dunaj! — **Slovenski koroški odsek za evharistični kongres.**

Cesar na evharističnem kongresu. V zadnji seji glavnega pripravjalnega odbora za svetovni evharistični kongres na Dunaju je poročal princ Edvard Liechtenstein o udeležbi cesarja pri evharistični slavnostni procesiji. Glede te procesije se je prvotni načrt bistveno izpremenil. Cesar in člani cesarske rodbine bodo spremljali Najsvečejše od cerkve sv. Štefana v gala-vozovih. Zaradi tega bodo Najsvečejše vozili v nalašč za ta namen adaptiranim slavnostnem vozcu cesarice Marije Terezije. Dvorno spremstvo cesarjevo se bo udeležilo procesije deloma v vozovih, deloma na konjih. Od članov cesarske rodbine se bodo udeležili procesije samo možki. Kar se tiče ostalega programa procesije, je določeno, da se udeleženci uvrste iz posameznih dežel skupno. Slovesna sveta maša se bo vršila ob pol 1. uri popoldne pred dvorom.

»Hm, to je čudno,« zmajal je mož z glavico, pa dal je ženi obveljati.

Bilo je malo po Veliki noči. Sadili so repico. Tudi Šamalovi so hoteli ta teden nasaditi, in ker niso mogli dobiti fantu varuha, morali so ga vzeti s seboj na njivo. Tam mu je Šamalovka razgrnila janko in fanto posadila na njo. Fantek pa tam ni ostal dolgo. Upil je na stariše in trudil se je priti k njim. Vzdigoval se je, postavljaj in počasi hromal. Padel je seveda brž nazaj, a to mu ni branilo, da ne bi vnovič poskušal vstati. Šamalovi so pustili fanto in bili veseli, ko je naredil par korakov.

Cel teden je mogla Šamalovka fanto le malo pestovati, ker kmet, ki jim je obdeloval njivo, je določil, da jim bo v enem tednu zoral vse. Imeli so tedaj dovolj dela. In majhni Janezek ni veliko posil, da bi ga pestovali. Bil je zunaj na svežem zraku in mu je ugajalo. Začel je nekaj bolje hoditi.

Šamal je to zapazil in je rekel ženi: »Poslušaj, ne hodi v Polečno, mogoče, da bo fantu bolje. Zdi se mi, da že nekako bolje hodi.«

»To se ti le zdi. Samkova je hudo zapovedala, da bi tega ne pustila zastarati. V soboto pojdemo!«

Mož ni nič več ugovarjal in res je šel v soboto z ženo in otrokom v Polečno. Žena sama bi ne bila mogla nesti fanta tako daleč. »Pri teh folkih«, sta vprašala, kjer stanuje oni, ki čara. Pokazali so jima. Hi-

Slavnost sv. Cirila in Metoda v Celovcu.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu praznuje svoj društveni god sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 30. junija t. l., z običajno cerkveno slovesnostjo v cerkvi sv. Duha v Celovcu ob pol 9. uri zjutraj (slovenska pridiga in sv. maša s slovenskim petjem; poje mešani zbor delavskega društva). — Popoldne ob treh se priredi v vseh prostorih hotela Trabesinger velika vrtna veselica. Na sporedu so: Šaloigra, šaljski kuplet, petje, kegljanje, streljanje na dobitke, šaljski pošta, koriandoli, različni paviljoni itd. — Godbo oskrbuje tamburaško društvo. — V slučaju slabega vremena se vrši veselica v pokritih prostorih. Vstopnina 30 vin., za vojake 20 vin. — Celovski Slovinci, agitirajte za obilno udeležbo! — Odbor.

Sodaliteta Ss. C. J. ima svoj mesečni sestanek 4. julija ob pol 2. uri popoldne.

Za župana v Celovcu je bil iznova izvoljen dr. vitez pl. Metnitz, za podžupana tudi prejšnji podžupan pl. Dietrich.

Umrla je 19. t. m. v Mariboru Justika Petovarjeva. N. p. v m.!

Pri »Sonnwendfeier« Südmarkinih podružnic v Celovcu na Križni gori je minulo nedeljo igrala vojaška godba 17. pešpolka viteza pl. Mildeja, torej godba slovenskega polka. Tako vojaška oblast sama posega v strankarske boje, zato se pa naj tudi ne čudi, če bo od gotove strani v državnem zboru začel kdaj pihati drug veter!

Čez noč zamore obogateti, kdor kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži« in ž njo pri žrebanju dne 1. avgusta t. l. zadene glavni dobiček 400.000 frankov. Mesečni obrok znaša samo 4 K 75 v. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 K zastonj. — Pojasnila daje za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Požig. V Dolah v Ziljski dolini je 20. junija pogorela hiša posestnika Staben-theinerja. Žena posestnikova je izpovedala, da sluti požigalca v nekem rokodelskem pomočniku, ki mu ni dala družega kakor kos kruha. Dotičnega so aretirali, pa požig taji.

Poizkušen samoumor uslužbenca celovškega magistrata. Iz celovške mestne službe odpuščen sluga Jereb, ki ga dolže poneverjenja, je izginil iz Celovca in oddal na Bledu nase dva strela iz revolverja, pa se ni zadel. Žena ga je hotela spraviti v blaznico v Celovcu, kjer ga pa niso sprejeli, češ, da je zdrav. Sprejet je bil pa v bolnišnico v Celovcu, kjer so ga pa kmalu odpustili, češ, da je zdrav.

Poizkušen samoumor. V torek, 25. junija, ob dveh ponoči je skočila v Celovcu v Lend-kanal neka ženska. Ali se je skesala, ko je občutila mrzlo vodo, ali je bila voda še preplitva, naj bo že kakor hoče, začela je

šo je imel brž v začetku vasi. Je to precej bogat kmet. Bližal se je že večer, ko sta prišla v hišo. Tam je sedela neka žena z grbastim fantom in druga z dekletom, kateremu je rasel krof. Kmetica je pozdravila nove prišlece in jim pokazala sedež. Kmeta ni bilo doma. Šamalovka je brž začela z ženskima pogovor. Ena ji je odgovarjala, druga ni mogla — bila je Nemka. Za nekaj časa so se odprla vrata in prišel je nov gost — mož s fantom kakih devet let. Šamalovi so se obveselili. Novega gosta so poznali. Bil je delavec Lejk iz sosednje vasi. Pozdravil je takoj Šamalove in gotovo razveseljen, je prisedel k njim. Brž so se začeli pogovarjati.

»Kaj pa bote vi delali tukaj?« izpraševala je Šamalovka.

»Prišel sem z Bogomilom. Podrašča mu jezik.«

»Pojdite no,« oglasilo se je iz vseh ust, razven Nemke, katera je bila tu z grbastim fantom in jih ni razumela.

»Bogomil, pokaži jim to,« je rekel Lejk. Fant je odprl usta in dvignil jezik. Pod njim je imel skoraj še en jezik in močnejši še kot pravi, naravni.

»Za Boga,« čudili so se navzoči in tudi domača kmetica. Tudi Nemka je šla pogledat in je začudeno sklepala roke.

»Kaj pa se mu je zgodilo,« je vprašala hišna gospodinja.

(Dalje.)

klicati na pomoč in jo je potegnil iz vode neki čevljarski pomočnik. Izpovedala je, da je Marija Hummer, stotnikova vdova.

Blamirano celovsko »schildbürgerstvo«. V Celovcu se je te dni vršil sestanek za statistiko dežel in mest, ki so se ga udeležili zastopniki vseh avstrijskih kronovin, izzemši iz Dalmacije. Pri takih priložnostih seveda udeležence povsod dostojno sprejmejo in strogo pazijo, da ne žalijo narodnega čuta kakega udeleženca. V Celovcu pa, kjer so doma še pravi »Schildbürgerji«, je moralo biti drugače. Dočim je deželni glavar govoril prav lepo in nepristransko, je podžupan pl. Dietrich pozdravil navzoče s »heil!« Seveda je bil malo poparjen, ker na tak izzivalen pozdrav ni nihče odgovoril. Slovanom tak pozdrav ni bil všeč, drugi Nemci pa vsled finejšega takta takega pozdrava sploh niso vzeli na znanje, le predsednik sestanka, dr. Mischler, predsednik centralne statistične komisije na Dunaju, je netaktnega podžupana ošvignil s prav hudim in svarilnim pogledom!

Sleparije z voznimi listki na progi južne železnice med Mariborom in Trstom. Na progi južne železnice med Mariborom in Trstom so prišli na sled velikim sleparijam z voznimi listki. Konduktorja Franc Tom-schitz in Keischel sta suspendirana od službe ter je uvedena preiskava. Baje je tudi še nekaj drugih sprevodnikov vpletalih v to zadevo.

Otvoritev omnibuslinije Bohinjska Bistrica—Bohinjsko jezero. Dne 29. junija t. l. se otvori na progi Bohinjska Bistrica—Bohinjsko jezero omnibuslinija, ki bode vozila vsak dan trikrat na Bohinjsko jezero s sledečimi postajami: Bistrica—hotel sv. Janez—hotel sv. Duh in končna postaja hotel Zlatorog. Ravno mimo teh postaj in po isti progi vračal se bode omnibus tudi trikrat nazaj v Bistrico. Vožnje cene so za 1 osebo in vožnjo iz Bistrice do sv. Janeza 60 vin. in iz Bistrice do sv. Duha 70 vin. in iz Bistrice do Zlatoroga 1 krono. — To zares potrebno komunikacijsko linijo je ustanovila Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem, ki jo bode tudi subvencionirala. Tujski promet v Bohinju, posebno promet izletnikov bode gotovo živahnjši, ker je ravno pasantom dana prilika se za jako nizko ceno pripeljati na krasno Bohinjsko jezero. Tudi posamezni bohinjski kraji in hoteli bodo po tej omnibusliniji intenzivneje zvezani medseboj, in gotovo je, da se družabno življenje letoviščarjev oživi.

Podružnica »S. P. D.« v Kranjski gori stavi na Vršiču pri Kranjski gori, to je na prelazu iz Kranjskega na Primorsko, planinsko koč »Dom na Vršiču«, katera bode dodelena začetkom julija tekočega leta. Prometu se bode izročila okoli 15. julija t. l. — Slavnostna otvoritev določila se je na 4. avgusta 1912 ob pol 12. uri popoldne. Vsi prijatelji planin se vljudno vabijo, da se udeležijo te slavnosti. Dohod h koči je vsakemu, ne samo izvežbanemu turistu, pristopen. Iz Kranjske gore pelje široka vozna pot ob desnem bregu planinskega potoka Pišence do vzhajanja Prisanka, kjer se pričenja ob njegovi steni po senčnem gaju vspejati do Vršiča (1661 m). Strmine ni nikake, še manj pa kake nevarnosti. Z Vršiča odpre se krasen razgled na Goriške alpe. Vsa društva se vljudno prosijo, kakor tudi vsak posameznik, da si dan 4. avgusta t. l. rezervirajo samo za veselico na Vršiču.

Slovenski katoliški javnosti! Deželni svet katolikov na Češkem (Zemská Rada katolików v Čechách) je ustanovil podporni fond, ki ima namen podpirati ubožne slušateljce čeških visokih šol katoliškega mišljenja, torej tudi Slovence. Nova podporni institucija ni velikega pomena samo za češko katoliško dijaštvo, ki se bo tako oprostil pritiska nekaterih čeških pristranskih podpornih društev, ampak tudi za nas Slovence, ker se bo skupnost v »Podpornem društvu za slovenske visokošolce v Pragi« radi svobodomiselnost nestrpnosti v kratkem razbila. Zato nujno opozarjamo katoliške Slovence na nov podporni fond v Pragi in prosimo, da bi mu zagotovili čim več in stalnih prispevkov. Darovi naj se pošiljajo na naslov: — Podpurný fond Zemské Rady katolików v Čechách, Praga II., Myslíkova ul. č. 5. — Imena darovalcev bomo objavili v »Slovincu«, razven če bi kdo izrecno želel ostaniti neimenovan. Prosimo tudi za sporo-

čitev naslovov, ki bi nanje mogli razposlati poziv in položnice poštne hranilnice. Naslove pošiljajte na naslov našega društva »Dan«, Praga II., Voršilská 1. Upamo, da naša javnost spozna važnost samostojnega katoliškega podpornega fonda za slovenske visokošolce v Pragi. Zato pričakujemo tudi, da bo naše težnje po svoji moči podpirala, za kar izrekamo že naprej zahvalo. Za Slov. kat. akad. društvo »Dan«: Tone Leskovec, t. č. predsednik; Joško Copič, t. č. tajnik.

Mednarodna avtomobilska gorska vožnja. Nesreča na Učki gori. V nedeljo, dne 16. t. m. se je pričela mednarodna avtomobilna gorska tekma. Z Dunaja se je odpeljalo 93 avtomobilov, prvi se je odpeljal ob petih zjutraj, zadnji ob sedmih. Prvi dan so se vozili do Špitala ob Dravi na Zg. Koroškem, torej 404 kilometre daleč. Prvi avtomobil se je pripeljal tja ob pol dveh popoldne. Najhujše težave je delala avtomobilom strma Kačja gora, ki je niso mogli vsi avtomobili premagati. Princ Parma vsi avtomobili prišel tja ob 4. uri, nadvojvoda Jožef Ferdinand z avtomobilom št. 64 po 6. uri. Špital je bil ves v zastavah. Tekme se je udeležila brez šoferja Rumunka, gdčna Morarin, ki jo je občinstvo povsod živahno pozdravljalo. — Drugi dan se je tekma nadaljevala na Pusterski dolini preko Merana, Bolcana v Trient (402 km). — Tretji dan je bila vožnja od Trienta do Toblaha zelo težavna. Avtomobil Ogra Törröka se je vnel in skoro popolnoma zgorel. Rešili so le zadnja kolesa, ogrodje, streho in zalogo bencina. — Četrty dan so vozili od Toblaha preko Lienca, Trbiža, Gorice, Tržiča v Trst (327,1 km). Precj težave je delal Predil (1162 m). V četrtek so se tekmovalci krepčali in počivali. — Peti dan, v petek, so vozili iz Trsta preko Pazina, Pulja in Št. Petra v Ljubljano. Pri tej vožnji se je zgodila strašna nesreča in sicer na Učki gori, kjer cesta lahko pada in kjer štrli na levi strani ceste nekaj skal. Ponesrečil se je avtomobil št. 5, na katerem so bili tvorničar Alfred Fischer z 30-letno gospo iz Berolina, njegov šofer Schäfer in ritmojster 5. huzarskega polka pl. Walzel. Nepoškodovani šofer Herman Schäfer, ki je bil šele kratek čas v Fischerjevi službi, opisuje nesrečo tako-le: »Že pred dnevi smo opazili, da je naše prednje pero zlomljeno. Brzjavno smo naročili v Berlinu in na Dunaju novo pero, ki je došlo že prvi dan tekme. Ravnatelj Fischer pa ni hotel čakati z avtomobilom, da se pero premeni, češ, da bi se porabilo preveč časa in bi zato dobil preveč pik. Žal, da sta morala bi lahkomisljenost on in njegova žena plačati s smrtjo. Nesreča se je zgodila na ovinku. Na desni strani ceste zeva globoka strmina, na levi strani ceste so velike skale. Naenkrat sem opazil, da se avtomobil ne pusti več voditi. Obrnil sem avtomobil proti skali, da se ne prekucnem v globino. Vsi štirje smo padli iz voza. Fischer in Fischerjeva sta zadela z glavo ob skalo in sta se ubila. Fischer je živel še 15 minut, žena je bila takoj mrtva, ritmojster je padel na travo in ni smrtno nevarno ranjen.« Strašen pogled je bil na ponesrečence. Pokrita s svojima potnima plaščema sta ležala Fischer in Fischerjeva v svoji krvi. Avtomobili, ki so sledili, so morali ustaviti. Ranjenega ritmojstra so prepeljali v Trst, mrliča pa v bližnjo romarsko cerkev, nakar so tekmovalci zelo pobiti nadaljevali svojo vožnjo v Ljubljano. Trupli ravnatelja Fischerja in njegove soproge so prepeljali v Berlin. Na dirkališču v Ljubljani je čakala avtomobiliste velika množica. Dirkališče je bilo okrašeno z zastavami. Prvo poročilo o nesreči na Učki gori je v Ljubljani dobil »Slovenec«. Vse je bilo pobito. Nadvojvoda Leopold Salvator je odpovedal takoj godbo. Zvečer je več avtomobilistov želelo, da bi se zaradi nesreče končala vožnja v Ljubljani, pa niso prodrli. — Šesti dan, v soboto so nadaljevali vožnjo iz Ljubljane preko Kranja, Tržiča, Ljubelja, Celovca, Velikovca, Sp. Dravberga, Šmarja in Lipnico v Gradec. Deželni glavar kranjski, dr. Šusteršič, se je poslovlil v imenu kranjske dežele od gostov na Ljubelju. Nadvojvoda Salvator je izrekel svoje posebno zadovoljstvo glede svojega bivanja na Kranjskem in izjavil, da bo rad zopet prišel, ker mu Kranjska zelo ugaja. V Celovcu je čakalo po ulicah, koder so se vozili avtomobilisti, mnogo občin-

stva. Hiše v dotičnih ulicah so bile okrašene z zastavami. Avtomobilisti so bili videti povečini prav židane volje. Iz Gradca so se odpeljali avtomobilisti v nedeljo na Dunaj in s tem končali zanimivo tekmo. Na Dunaju so bila razdeljena darila. Najboljše uspehe so pokazali avtomobili tvrde Opel.

Marija na Zili. (Posojilnica.) Posojilnica in hranilnica Marija na Zili ob Beljaku je s 1. aprilom zvišala obrestno mero in sicer za vloge od 4 odstotkov na 4inpol odstotka in na posojila od 5 odstotkov na 5inpol odstotka.

Ruda. (Pogreb — poroka.) Dne 14. t. m. je umrl tu na Krasnici Jurij Lušin, p. d. stari Dornberger, star 69 let in je bil v nedeljo, dne 16. t. m. ob veliki udeležbi faranov slovesno pokopan. Rajni je bil nekaj časa cerkveni ključar in pozneje nekaj let župan na Rudi. Zadnja leta je bil slep; naj mu sveti sedaj večna luč! — Dne 17. junija je bil v tukajšnji cerkvi poročen gosp. Jožef Glančnik, posestnik in gostilničar, p. d. Mežnar v Št. Štefanu pri Spodnjih Trušnjah, z gospodično Marijo Maierhofer, p. d. Škofovo Micko v Dolinjevasi.

Mirno lahko spite!

Če ste namočili perilo čez noč s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“, izloči se vsa nesnaga sama od sebe, brzo in temeljito. Hitro in lahko se opere perilo potem z milom „Schicht“ znamka „Jelen“, da postane bleščeče belo, kajti pralni izvleček „Ženska hvala“ in milo „Schicht“ belita perilo kakor sonce.

Izredna c. kr. državna loterija. Žrebanje v dobrodelne namene, za c. kr. deželno brambo in orožništvo prirejene izredne c. kr. državne loterije se nepreklicno vrši 4. julija 1912. Igralni načrt te denarne loterije izkazuje 21.146 dobitkov v skupnem znesku 625.000 kron, med njimi glavni dobitok 200.000 K in drugi dobitok 50.000 K. Cena ene srečke znaša 4 K. Srečke se dobivajo, dokler bo še kaj zaloge, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, menjalnicah, pri poštnih, davčnih uradih itd.

Medgorje. (Poroka.) Dne 24. junija sta bila tukaj poročena Boštjan Riepan, p. d. Užnikov sin na Rutah in Marija Rutnik, p. d. Dravčeva v Običah. Bilo srečno!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Ginljiva cerkvena slavnost.) God svojega patrona sv. Alojzija je tukajšnja dekliška Marijina družba v nedeljo, dne 23. junija t. l., najslovesneje obhajala. Pri dopoldanski božji službi so pristopile vse članice k skupnemu sv. obhajilu. Glavna slavnost pa se je vršila popoldne. V slovesnem sprevedu so prišle Marijine hčere s svojo krasno novo zastavo v cerkev. Slavnostni govor je imel č. g. Janez Ebner, kanonik in župnik v Vovbrah. V prepričevalnem in jako poljudnem govoru nam je navdušeno slikal podobo vzorne Marijine hčere. Nato se je vršil

ginljiv obred sprejema novih članic. V veliko veselje vseh dobromislečnih faranov je pristopilo zopet štirinajst vrlih deklet k Marijini družbi, tako da šteje tukajšnja dekliška Marijina družba že trideset članic. Ginljiva slavnost je napravila na v obilnem številu navzoče farane največji vtis. Pristrčno hvalo izrekamo č. g. kanoniku in župniku Ebnerju za njegov navduševalni govor. Upamo, da bo naša mlada dekliška Marijina družba kljub tukajšnjim težavnim razmeram zanaprej še bolj napredovala, posebno ker so bolj utrjene članice prevzele nalogo, mlajše svoje sestre po posebnih govorih, katere bodo govorile pri prihodnjih družbinih shodih, še bolj utrjevati. Po Mariji k Bogu!

Velikovec. (Zaradi žaljenja cesarja aretiran.) V sredo, dne 12. t. m., je bil od tukajšnjih orožnikov aretiran agitator nemškonalne stranke nemškutar Petrič p. d. Dular v Št. Petru. Popival je v družbi nekega delavca in je v gostilni pri Napečniku izustil habsburško dinastijo sramoteče besede. Ni čuda, če se je mož tako daleč izpozabil, ko pa vidi okoli sebe same slabe vzglede. Saj je na Binkoštni ponedeljek sam Nagele, bog tukajšnjih nemškutarjev, v nemški telovadnici pri »Bauerntagu« učil svoje pristaše tako-le: »Es ist schon wirklich die Zeit gekommen, wo wir Deutsche mit Ernst auf eine Vereinigung mit dem deutschen Reiche denken müssen.« (Res je že prišel čas, da moramo Nemci resno misliti na združitev z Nemčijo.) To so res žalostni sadovi nemškonalne politike in hujskarije med Slovenci!

Obirsko. (Sv. misijon.) Od binkoštno do kvaterne nedelje, to je od 26. maja do 2. junija se je pri nas vršil sv. misijon, prvi sploh na Obirskem. Prihitela sta k nam goreča misijonarja-lazarista iz Celja. preč. gg. Franc Kitak in Vincenc Krivec. Udeležili smo se misijona Obirčani v lepem številu. Prihiteli so pa tudi iz drugih krajev, kakor iz Kort, ki so nam lepo prepevali, iz Sel in Železne Kaple. Spovedanih je bilo blizo 400, obhajanih pa 800. Bog plačaj čč. gg. misijonarjema njih trud in delo! Obirčani pa si dobro zapomnimo njih nauke, da sv. misijon ne bo ostal brez sadu. G. Goleš iz Pliberka nam je napravil lep misijonski križ.

Brunca. (Železniški škandal.) Kar naenkrat je izginil na našem kolodvoru slovenski napis! Smatra li beljaška direkcija našo lepo slovensko vas že za nemško posest? Vsekako bi mi pristojne kroge vprašali, čemu in kam je izginil slovenski napis? Morda ga je vzela veliki »ljubitelj« Slovencev, g. Petrnal, seboj?

Malošče. (Nekaj o naši požarni brambi.) Že pred par leti se je razpravljalo pri neki seji naše požarne brambe, kakšen naj bode napis na našem gasilnem domu; zahtevali smo takrat, naj bode napis slovensko-nemški; tega nismo dosegli, dasiravno ni niti enega pristnega Nemca pri naši požarni brambi. Toda raje, kakor da bi bili napravili dva napisa, niso napravili nobenega. Zdaj si pa naši posilinemci naenkrat izmislijo, da mora biti napis na gasilnem domu, in sicer le nemški. Vprašamo tozadevni osebi, ki ste to ukrenili, kdaj in pri kateri seji je bilo sklenjeno, da se naj napravi napis na gasilni dom? Ali morebiti nista imela drugega dela, kakor da sta šla napravljat napis na gasilni dom. Toda mi prepovedujemo, da bi taki »Südmärk«-pivci z nami poveljevali, kakor bi hoteli. Smo sami dovolj modri, da znamo sklepati, če je treba. Če ne napravita še drugega napisa, potrkali bomo drugje! — Več udov požarne brambe Šteben-Malošče.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Velika umrljivost.) V tukajšnji predmestni župniji je letos umrlo izredno veliko ljudi, imeli smo namreč dozdej že 22 pogrebov, umrlo je otrok samo 5, odraslih pa 17. V sosedni mestni župniji v Velikovcu so pa umrle samo 4 osebe, namreč 2 otroka in 2 odrasla.

Prevalje. Zopet je neizprosna smrt pobrala iz naše fare vrlega, značajnega Slovenca, g. Petra Šumaha, p. d. Hermonkovega v Volinjah. Rajni, ki je bil star šele 50 let, je šel iskat zdravja v celovško bolnišnico, a ga ni našel. Med operacijo je umrl. Njegova želja je bila, da bi bil pokopan v domači fari. V ponedeljek je bil prepeljan

v Prevalje; veliko ljudi se je zbralo na koldvoru, ki so rajnega spremili k zadnjemu počitku. Domači g. župnik so se v lepih besedah spominjali vrlega rajnega ter vzeli od njega slovo. Naj v miru počiva!

Ena se tebi je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži.

Šmarjeta pri Velikovcu. (Smrt.) Nagla in neizprosna bolezen nam je pobrala pridno krščansko gospodinjo Marjeto Esterl, p. d. Lekšinj v Ramočivasi, v starosti 39 let. Začela je otekati, menda se ji je vnelo slepo črevo in trebušna mrena. Peljali so jo v Celovec in operirali, a bilo je gotovo že prepozno. Umrla je 22. junija in zapustila v veliki žalosti svojega moža in šest otrok, od katerih sta dva cerkvena pevca, najmlajši sinček pa je star komaj 2 leti. Kdo popiše bridkost zapuščene družine? Blagi materi pobožen spomin! — Ta bolezen, vnetje slepega črevesa, se v zadnjem času sploh nenavadno velikokrat opaža in posebno med kmečkim ljudstvom. Kaj mora biti vzrok? Pravijo, da povzročijo večkrat to bolezen kosci od emaljirane posode, če pridejo po nesreči v črevo.

Spodnji Dravberg. (Avtomobili.) Dne 22. junija vozili so skozi naš trg avtomobili. Ker je bil med pasanti eden cesarske rodovine, so hiše okrasili z zastavami. Na tem bi bilo vse prav, ako bi g. Eichberger, trgovec na pošti, g. Rudolf Domaingo, imejitelj eraričnih žrebcev in oštir, potem g. Konrad Lorber, trgovec, ne izzivali s frankfurtaricami! Pa tudi g. Gurrree se je pokazal. Štajerci-Slovenci že itak malo zahajajo v naš trg. Spodnji Dravberg mora postati postranska vas, ker vsled hujskanja ne more napredovati. Seve, hujskačem ne pade v oči, kaj se pripravlja v sosedni Meži ob Dravi.

Borovlje. (Poštenjak se ne boji kontrole.) Kakor je slišati, se bo vršil letošnji občni zbor puškarske zadruge dne 6. julija. Pri tem se bo volilo predstojništvo in nadzorstvo za združno strojno po novih pravilih. Vsem je še v predobrem spominu izredni občni zbor z dne 21. novembra 1911, na katerega sta prišla g. vladni svetnik vitez Rainer in zastopnik ministrstva, ki sta prinesla takorekoč 46.000 K že kar v žepu za povzdigo puškarske obrti, a je ravno sedanji odbor bil tisti, ki ni znal poskrbeti, da bi občni zbor bil sklepčen. Zastopniki vlade so čakali do pol 9. ure, a še tedaj ni bilo navzočih niti 40 odstotkov mojstrov. In zakaj? Ker se je vsak izgovarjal s tem, da vse skupaj nič ne pomaga, ker se mora vedno glasovati po komandi g. župana in njegovih adjutantov, tem pa je povzdiga obrti deveta briga. Tako je splavala lepa vladna podpora po — rovu. Nikoli se še niso mogočeji pri puškarski zadrugi tako do golega pokazali, kakšni prijatelji obrtnikov da so, kakor ravno takrat. Sedaj jih saj dobro poznamo! Največja neumnost bi bila, ako bi se taki »izvrstni pospeševalci puškarske obrti«, ki naravnost odklanjajo pomoč, zopet posadili na častne stole odbora združne strojarne. Dosedaj odločujeta v tem odboru Jokelnov Jože in povsod pričujoči in povsod nepotrebni Damkov Foltej. Dolžnost vsakega člana, ki mu je lastna korist in dober glas borovške puškarske obrti količkaj pri srcu, je, da dela z vsemi močmi na to, da se odbor izčisti in iznebi mrčesa. Nemškutarji, ki imajo za vse čas, samo za povzdigo obrti ne, na čelu jim seve župan Ogris, se bodo z vsemi silami trudili spraviti stare odbornike zopet v odbor, ker se bojé, da bi jim nov odbor bolje gledal na prste in ne bi mogli še naprej zadruge tako mlesti, kakor dosedaj. Bojé se, da bi videl novi odbor tudi senčno stran puškarske zadruge. Ako bi ne bilo senčnih strani, bi si že davno v lastnem interesu želeli kontrole opozicije, da bi se potem po trgu nikoli ne mogle širiti upravičene ali neupravičene najrazličnejše govorice. A te kontrole se naši nemčurski mogočeji najbolj bojijo. To kaže ravno sedaj tudi občinski odbor, kjer ne morejo trpeti opozicije, ki je vstala v lastnem taboru, kar meče jako slabo luč na sedanje občinsko gospodarstvo. Skrajni čas bi že bil, da bi se vsi domačini, ki jim je za čast Borovelj, združili v močno vrsto in z vsemi močmi delali na to, da ohranijo zavoljo puškarske obrti svetovnoznanim Borovljam pred svetom

tudi dobro ime, to se pravi v Borovljah že od nekada po domače, da se iznebijo v svojih zastopih in odborih znanih oseb.

Borovlje. (Skrb za osirotele otroke.) Na lepi Dobravi stoji velika in lepa Antoničeva puškarna. Kakor je še gotovo znano, je bila prodana pred leti ta tvrdka županu Ogrisu, akoravno je zapustil g. Antonič 19letnega sina. Vse se je že takrat čudilo, kako je prodajo mogel dopustiti varuh mladoletnega Antoniča, g. Avgust Kastner, ker bi vendar bil lahko nastavljen poslovodjo do polnoletnosti sina, kakor so storili to pri Medvedeju in pri Pravhu. Tako postopanje g. Kastnerja nam je postalo pač šele umljivo, ko se je izvedelo, da je on tih družabnik pri Ogrisu in pri tej firmi zainteresiran z 110.000 K. Začel se je bati za denar in je čutil potrebo, da vknjiži omenjeno svoto na Ogrisovem posestvu. Da se povzdigne vrednost Ogrisove posesti, je prodal županu puškarno svojega varovanca, katere župan seve ni plačal s svojim denarjem, in tako je poskočil župan v kreditu za toliko, kolikor je dobil od druge strani, med nami rečeno, od Súdmarke, in tako je g. Kastner imel za toliko več upanja, da njegov denar ni izgubljen. Žalostno pri vsem tem je, da je s tem varuh g. Kastner popolnoma uničil eksistenco svojemu lastnemu varovancu mlademu g. Antoniču, kateri se mora sedaj potikati po tujini in iskati kruha, namesto da bi doma prevzel svojo lepo in veliko puškarno. Ubogi varovanci, ki imajo take varuhe v občini s takim županom!

Žabnice. (Ponesrečena romarica.) Dne 23. t. m. je našel na Florijanki neki pastir truplo ženske, ki se je lani izgubila. Prišla je na Svete Višarje na rožni-vensko nedeljo. Ta dan pa je močno snežilo, zato je zašla s prave poti in onemogla. Ležala je nedaleč od poti, in sicer na obrazu. Čudno, da je niso našle vojaške in orožniške patrulje, ker je ležala na nekem travniku. Pokopali so jo 25. junija v Žabnicah.

Svete Višarje. Letos so pa bili kresovi res slabi. Gotovo zato, ker so bili za Nemce. V Ukvah slab, v Žabnicah zanič, na Svetih Višarjah pa najslabši. Kresovi so pokazali, da je Kanalska dolina slovenska. — Ob poti na Lovca je pribita tabla, da je prepovedana pot, ker je nevarna. Napis je samo nemški; zato si je pa Jurij Marin iz Žabnic mislil, da je ta nevarnost le za Nemce in je korajžno šel na Lovca kmalu po Vnebohodu. Pot je bila lepa, razgled krasen.

Brnca. (Velik požar.) V nedeljo, 23. junija, je začelo okoli 12. ure ponoči go-reti v velikem skednju gosp. Pichlerja pod Vetrovom tik Brnce. Od skednja se je razširil ogenj na Kovačevo, Partličovo hišo in na Pichlerjev stolp. Sreča, da ni bilo viharja in da je reka Zila pod Pichlerjevim skednjem, drugače bi zgorela cela vas. V ognju je pa žalibog ostal Pichlerjev pastir Luka Rasser, pristojen v občini Bekštanj. Neki drugi mož se je močno opeknel ter so ga morali prepeljati v beljaško bolnišnico. Govejo živino so rešili, svinje so pa Pichlerjevim ostale vse v ognju. Kako je požar nastal, se ne vé.

Podjunska dolina. (Sonnwend-fajri.) Nemški »Volksrat« je ukazal na Št. Janževo zvečer prižigati po vseh občinah »Sonnwendfajre«. Iz nižine v pliberški okolici smo jih opazili na južnem bregu Drave 13, na severnem samo enega, in sicer na Svinji planini. Morda je še kje v nižavah nevidno kateri goret. Ti trinajsteri pa so bili: eden nad Možico, eden blizu Pliberka, trije na Peci, dva na vznožju Pece, eden na Topici, eden nad Žitarovasjo, eden za Rerberco, eden na Obirju in dva v nižini nekje. Pri Pliberškem in Zareberškem so se videli tudi raznobavni raketi. Vreme je bilo najugodnejše. Mnogo jih torej ni bilo. In še od teh jih je bilo gotovo polovica prižganih od slovenskih drvarjev in pastirjev, pa ne v čast Wotanu, ampak v čast sv. Janezu Krstniku. — Slovenci, prižgimo jih na predvečer sv. Cirila in Metoda mnogo več! Prižgimo jih po vseh naših hribih in gorah!

Spodnji Dravberg. (Čudna volitev.) Kdor je zasledoval poročila v »Miru«, mu je znano, da bo na zahtevo peščice nemških nacionalcev občina Spodnji Dravberg razdeljena, in sicer bosta trg in okolica vsak zase tvorila svojo občino. Za ob-

činski zastop novih občin, kakor je poročal »Mir«, so se volitve že vršile, in dne 20. junija je bila volitev županov. Za trg je izvoljen g. Voglar, za okolico g. Vranik. Nerazumljivo nam je, da so se morale volitve vršiti še pred razdelitvijo skupnega premoženja, in to na pritisk okrajnega glavarja g. pl. Ott. Dokler pa skupno premoženje ni razdeljeno, še tudi zdaj po volitvah gospodarji stari občinski zastop, oziroma župan, tako je odločil pl. Ott. Imamo zdaj v občini tri občinske zastope, torej tri župane, 36 občinskih odbornikov, 18 namestnikov, in za delitev skupnega premoženja že pred leti izvoljenih 20 zaupnih mož. Oj ti srečna občina pod vlado Heina in Otta! Imeli bomo v par letih — če bo šlo tako naprej — več odbornikov in zastopnikov kot mesto Dunaj. — Deželna vlada in okrajno glavarstvo menda nista hotela zadeve pretehtati; priti bi morala do zaključka, da se mora skupno premoženje popreje razdeliti, potem šele volitve razpisati; ne pa narobe. Zakaj so bile nove volitve, ko pa novima občinskima odboroma ni kaj v roke dati? Pospešuje se le napetost strank! Smo pač Korošci in »fortšritlih«, seve po svoje!

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo
Steckenpferd-lilijno mlečno milo od tvrdke Berg-
mann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Politične vesti.

Kraljevi komisar Cuvaj gre?

Dunajski listi poročajo, da je Cuvajevo stališče zelo omajano, ker njegovo ravnanje s Hrvati, zlasti s hrvaškimi dijaki, vzbuja v patriotičnih Hrvatih le srd in jim jemlje patriotizem. Najbrž na pritisk z Dunaja so skoraj vse zaprte dijake zopet izpustili. Cuvaj bo menda šel, na njegovo mesto pa bo stopil kot kraljevi komisar kak general, ki bo dobil nalogo postopati nepristransko in Hrvate pred Ogrri braniti.

Potolaženi Poljaki.

Poljaki so se na prigovarjanje Nemcev in Čehov pomirili in opustili zaenkrat svojo zahtevo, da mora minister Heinold odstopiti, ker so bili na njegovo priporočilo Rusini od cesarja pohvaljeni in so dobili par obljub — na papirju, ne da bi bili o tem prej poljski ministri obveščeni.

Kriza v češkem klubu.

Enotni češki klub državnih poslancev se je razbil. Narodni radikalci so izstopili iz kluba, ker je klub z dvetretjinsko večino sklenil glasovati za vladno predlogo o brambni reformi. Izstopila je tudi Masaryk-Stranskyjeva skupina. Brambni reformni zakon je bil v zbornici sprejet z veliko večino.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Društveno gibanje.

Železna Kapla. »Družba treznosti« ima svoj I. občni zbor v nedeljo, dne 30. junija. Spored je sledeč: Skupno sveto obhajilo udov s sveto mašo in cerkvenim nagovorom. Po sveti maši zborovanje v župnišču. Po poročilih sledi govor.

Kazaze. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Kazazah priredi v nedeljo, dne 30. t. mes., ob 3. uri popoldne v svojih prostorih v župnišču svoj redni mesečni shod. Na spored je govor, sprejemanje novih članov ter pogovor o načinu tesnejše organizacije članov. — Odbor.

Št. Tomaž. (Zborovanje in veselico) priredi društvo »Edinost« dne 29. junija 1912, na praznik sv. Petra in Pavla popoldne ob 4. uri v Rogarji vasi pri »Krofu«. Na dnevnem redu je: 1. Tamburanje. 2. Govor za gospodarje in gospodinje. 3. Igra: »Poštna skrivnost«. 4. Komičen nastop. 5. Tamburanje in petje. Vstop je prost. — Odbor.

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodnjo, ki še ne uporablja Schichtovega mila!
Močemo ji pojasniti, da je zapravljevitost, če se
perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

Melbiče. Podružnica »Slovenske Straže« ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 7. julija, ob 10. uri dopoldne pri Trabišniku.

Književnost.

Napoleon I. — »Narodna biblioteka«, ki je začela izhajati v tiskarni J. Krajec v Novem mestu leta 1883 in ki je dosegla leta 1899 svoj 60. zvezek, a je med tem prenehala do danes, toraj celih 13 let, se je zopet oživila. Tiskarna J. Krajec nasl. je izdala ravnokar 61., 62. in 63. zvezek skupno v enem snopiču z vsebino: Življenjepis Napoleon I., iz ruščine prevel prof. Iv. Steklasa. Cena zvezka je ostala, četudi so tekom tega časa tiskarske cene zelo poskočile, namreč zvezek 30 v.; po pošti 10 v. več. Dobiva se pri založništvu J. Krajec nasl. v Novem mestu in v vseh knjigarnah.

Kako je moliti brevir? Navodilo za molitev novega brevirja. Spisal profesor dr. Miha Gatterer. Peta popravljena izdaja. Inomost. Založil Felcijan Rauch. (L. Pustet.) Cena 35. v.

»Kulturschatten.« Razprave od Franca Zach. Gradec in Dunaj 1912. V založništvu »Styric«. Mlad pisatelj iz nemškega Štajerskega je objavil v podlistkih razne razprave o nekaterih vprašanjih, s katerimi se peča moderna družba. Vzbudil je ž njimi precej pozornosti in jih je zbral v knjigi »Kulturschatten«. V vseh, zanimivih razpravah, ki se odlikujejo po lepem slogu, se zrcali ljubezen do resnice in zdravega pojmovanja cerkvenega stališča nasproti najvažnejšim modernim problemom. Ker je pisatelj sedaj v Celovcu in določen za bodočega tajnika Jožefove družbe, bo morda tega ali onega duhovnega sobrata knjiga, ki podaja mnogo zbranega, tudi za predavanja porabnega gradiva, zanimala. Dobiva se v bukvarni Družbe sv. Jožefa in stane broširana 2 K 80 v., vezana 4 K. Mala 8° (XII in 307 str.).

Raznoterosti.

Mednarodni letalni dan v Dunajskem Novem Mestu. Mednarodni letalni dan na letališču aeroplanov v Dunajskem Novem Mestu 23. t. m. se je v športnem oziru sijajno obnesel. Avstrijski nadporočnik Blaschke je dosegel evropski rekord za višino. Blaschke je poletel 3200 m visoko. Žalibog so se zgodile tri nesreče. Inženir Stanger se je prekulnil s svojim aeroplanom. Aeroplan je popolnoma razbit. Stanger in nadporočnik Bahr, ki ga je spremljal kot pasazir, sta nepoškodovana. Kmalu nato se je zgodila druga, hujša nesreča. Ko se je dvignil Francoz Fr. Ehrmann s svojim »Borek« strojem, je padel nakrat iz doslej nepojasnjenega vzroka z visočine 40 m. Aparat se je popolnoma razbil, aviatika, kateremu je bilo levo stegno skor popolnoma odtrgano, so prepeljali v Rudolfovo bolnišnico, kjer so mu nogo odrezali. Komaj so Ehrmanna odpeljali, je že padel Belgijec Roy, ki pa je lahko ranjen. Poleti so se nadaljevali do 8. ure zvečer.

Modra vdova. Znano je, da je na »Titanicu« ponesrečeni milijonar Astor zapustil oporoko, po kateri njegova žena dobi vžitek od ogromnega premoženja le, ako se več ne poroči. Ob tej priliki pripoveduje list »Pal Mall Gazette« o nekem sličnem slučaju, ki se je pa drugače izvršil, kakor je pa mislil mož, ki je napravil oporoko. Neki londonki borzni agent, ki je že star poročil 18letno gospodično, je svoji ženi v oporoki zapustil 75 milijonov frankov pod pogojem, da se več ne poroči. Ako se poroči, dobi premoženje njegov nečak. In kaj je storila vdova? Poročila se je z nečakom . . .

Sprejem v Marjanišče.

Dijaki, ki želijo biti sprejeti v Marjanišče v Celovcu, morajo poslati svoje prošnje po pristojnem župnijskem uradu na kn. šk. ordinarijat vsaj do 8. julija t. l. in se ob priliki sprejemnih izpitov osebno predstaviti ravnateljstvu Marjanišča.

Prošnji za sprejem se mora priložiti: 1. krstni list, 2. zadnje šolsko izpričevalo, 3. potrdilo o stavljenih kozah in zdravniško spričevalo, 4. izjava staršev, ozir. zakonitega variha, da se strinjajo z duhovskim poklicem svojega sina ter da hočejo za njegovo vzdrževanje plačevati letnih 500 kron. Kdor bi želel kakega znižanja omenjene svote, mora priložiti prošnji še vrhutega natanačni izkaz premoženja (ubožno spričevalo) z določeno izjavo, koliko lahko prispeva.

Gojenci, ki se hočejo izvežbati v glasbi, morajo zato posebej plačevati mesečno 2 do 4 K.

Sprejemni izpiti za prvi razred c. kr. gimnazije v Celovcu se vrše 6. julija in sicer od 8. do 9. ure dopoldne.

Oglase za izpitate sprejema gimnazijsko ravnateljstvo dne 5. julija od 3 do 5. ure popoldne ter 6. julija od 8. do 9. ure dopoldne.

Pravico do sprejema v Marjanišče imajo le zakonski sinovi, ki so dopolnili 10. leto in še niso prekoračili 13. leta (za I. razred), ki so pristojni na Koroško, popolnoma zdravi, npravstveno nepokvarjeni, nadarjeni in imajo veselje do duhovniškega stanu.

Več pove vodstvo Marjanišča.

Tržne cene v Celovcu

20. junija 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	22	62	24	—	13	96
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	23	48	24	84	8	42
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	16	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	5	50	7	50	—	—
„ kisle	3	50	5	—	—	—
Slama	2	50	4	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—

Živina	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo	
	Počrez		živa				zaklana
	od	do	od	do			
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	600	—	92	96	—	6	
„ za vožnjo	400	470	—	—	—	29	
Junci	220	300	—	—	—	6	
Krave	290	660	84	—	—	44	
Telice	210	—	—	—	—	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseti, plemena	14	48	—	—	—	354	
Ovce	—	—	—	—	—	210	

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Praga, 19. junija: 36 24 52 47 19
Dunaj, 22. junija: 64 72 23 76 70
Gradec, 22. junija: 56 61 60 21 83

Oznanilo.

Občni zbor Hranilnega in posojilnega društva v Celovcu, Spar- und Vorschuß-Verein in Klagenfurt je sklenil, da se obrestna mera za posojila zviša

od 1. julija 1912

na 5 ¹/₄ % za vknjižena posojila, in
na 6 ¹/₂ % za neknjižena posojila.

V Celovcu, dne 22. junija 1912.

ČASTNA IZJAVA!

Jaz podpisani Franc Čevnik, posestnik, vlg. Peschl v Dobrovi, obžalujem, da sem gospoda Petra Kaps, knjigovodjo pri tvrcki Jakob Pernath v Meži, po krivici dolžil, da me je za 100 gl. ogoljufal, prekličem to popolnoma neresnično obdolitje, ker sem se prepričal, da je od njega sestavljeni račun popolnoma pravilen, se mu zahvaljujem, da ne zahteva mojega kaznovanja, in se zavežem plačati vse v tej zadevi narasle stroške, posebno istih za razglasitev te častne izjave v časnikih „Štajerc“ in „Mir“.

Slovenjgradec, dne 19. junija 1912.

Franc Čevnik m. p.

Dr. Rajmund Gotscher m. p.

priča.

Franc Tretjak m. p.

priča.

Dobivajo se po vseh bukvarnah.	Imenitne novosti za duhovnike.	Dobivajo se po vseh bukvarnah.
--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

A. Schweykart S. J., akademični pridigar v Inomostu:

V znamenju časa. 32 jasnih propovedi o temeljnih krščanstva — daritev sv. maše — daritev na križu — o pospeševanju — češčenje božjega Sreca Jezusovega — o izpopolnitvi in višku — vsakdanje sveto obhajilo in češčenje sv. Rešnjega Telesa na evharističnih svetovnih shodih. Kot dodatek je pridejano besedilo odlokov o vsakdanjem sv. obhajilu, o vsakoletnem obhajanju tri-dnevnic v čast presvetemu Rešnjemu Telesu in o starosti prvoobhajancev. — Elegantno opremljena knjiga XIV in 326 strani 8° nudi duhovniku bogat vir za propovedi o daritvi svete maše, bridkem trpljenju Kristusovem, presv. Srcu Jezusovem, najsvetejšem zakramentu itd. Cena K 3[—], vez. K 4[—].

Peša, dr. don Federigo Santamaria:

Premišljevanja o presvetem Srcu Jezusovem

za duhovnike. Nemško od dr. E. Webra, profesorja verouka v Kaslu. VI in 135 strani mal. 8°. Cena K 1.40, vez. K 2.20.

42 premišljevanj o presv. Srcu Jezusovem, vzoru vseh duhovniških čednosti. Duhovnik najde tukaj primerno tvarino za vsakdanje premišljevanje in bogato zakladnico za homiletično uporabo. Španski izvirnik je bil duhovnim udeležencem evharističnega svetovnega shoda v Madridu 1911 podarjen od nadškofa v Granadi — dokaz, kako da prevzvišeni cerkveni knez cenil to knjigo.

Založil Felcijan Rauch (L. Pustet), Inomost.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva.
Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno do-
voljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni
vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitnik znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno dne 4. julija 1912.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije
na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih
kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. —
Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke
se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

Slovenske občine in slovenska društva!
Spominjajte se v svojih proračunih „Slo-
venske Straže“!

Lovske puške

vseh sestav, prizna-
no delo prve vrste, z
najboljšim strelnim
učinkom, priporoča

Prva borovska
orožnotovar-
niška družba Peter Wernig, družba z omeji. zavezo
: v Borovljah
na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Kranjska deželna vinarska zadruža v Ljubljani

(deželni dvorec)

opozarja p. n. gg. vinske kupce na svojo
veliko zalogo priznane izbornih, pristnih

kranjskih vin.

Poleg dobrih namiznih vin ima v zalogi tudi
raznovrstna dovršena buteljska vina, kakor:
zelen, burgundec, rulandec, karmenet, rizling itd.
naprodaj.

Oddaja od 56 l naprej. — Postrežba točna in
solidna, cene nizke!

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Originalni „Deering“-travkosilec
Trpežen! Lahkovlečen! Najnižja rez!
za 1 ali 2 vprežni silli.

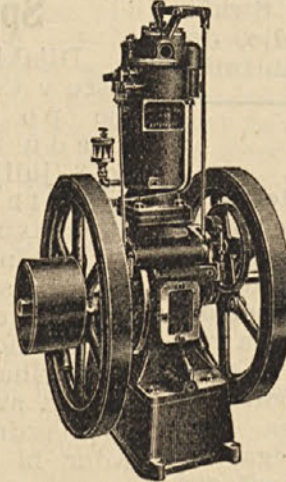
Deering-ov snopovezec!

Laure-jeva plastne grablje
obračevalec sena — grablje za seno
nepresežne, več kot 15% ceneje kakor
povsod drugje.

„Fairbanks-Morse“-motor
ljubljenec svojega posestnika, ker je
strokovno dokazano nedosežen v
konstrukciji, zmožnosti, trpež-
nosti, preprostosti in ceni.

Ceniki zastonj in poštine prosto.
Zanesljivi zastopniki se iščejo.

Stoječ, ležeč.

Prevozen, neprevozen.

Vse kmetijske stroje in orodja
domače mlina itd.

za najnižje cene in najugodnejše pla-
čilne pogoje.

Laure-jeva kolesa
s torpedovim prostotekačem že
za K 140.—
dobavi

tovarna strojev IVAN LAURE
Celovec, Völkermarktterring št. 9 a
(zraven živinskega trga).

Največja zaloga strojev v alpskih deželah!

Poprave hitro in najceneje.

SUKNO

in modno blago za gospode
in gospe priporočljivo
hiša
PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco.
Zelo zmerne cene. Na željo
dam tukaj izdelati go-
sposke obleke.

GEFIRE

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence
priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike
K 4.40, po pošti franco K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbotom
K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti
franco K 1.— več.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi
zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi
za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi
zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno sloven-
sko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge
obrestujemo po 4 1/2 % od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznim izgubl.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitnik
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji
na leto. Glavni dobitnik K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.